

Práci jsme věnovali ověření možnosti rozvoje metakognice v úkolových situacích označovaných jako „řešení problémů“ - konkrétně slovních úloh ve čtvrté třídě základní školy. Schopnost metakognice přispívá k lepší orientaci v rychle se měnícím světě tím, že přináší efektivní nástroje pro zpracování informací a strategie zvládnutí učiva či řešení problémů. Metakognici lze rozvíjet v průběhu metodicky koncipované výuky, např. tréninku zaměřeného na rozvoj monitorování a regulace kognitivní činnosti žáků.

Ve škole se děti setkávají s řešením výukových problémů v téměř všech školních předmětech. Slovní úlohy jsou významným představitelem školních úkolových situací a také problematickou oblastí školní výuky vůbec. Řešení matematických úloh je komplexem kognitivních aktivit zahrnujících množství procesů a strategií, které vytvářejí intervenční prostor k rozvoji metakognice. Nabyté metakognitivní znalosti poté zpětně pozitivně ovlivňují proces řešení problémů. i

V první části práce shrnujeme teoretická východiska a strategie metakognitivního nácviku.

V rámci empirické části jsme ověřovali návrh výcviku v řešení slovních úloh. Popisujeme techniky a přístupy, jejichž prostřednictvím jsme předávali dětem nástroje pro rozvoj řízení řešení slovních úloh (tzn. nástroje pro monitorování, plánování a reflektování). Důraz byl kladen na verbalizaci postupů řešení a reflexi. Navržený metakognitivní nácvik naznačuje směry uvažování o problematice a vybízí k dalšímu dotváření.

Klíčová slova

metakognice, metakognitivní nácvik, řešení problémů, slovní úlohy, autoregulace, monitorování, reflexe